

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177

PODUREDNIŠTVO:

Trieste, Vico d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina L. 1.000

Letna naročnina L. 2.000

Letna inozemstvo L. 3.000

Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XVI. - Štev. 2 (775)

Gorica - četrtek 9. januarja 1964 - Trst

Posamezna številka L. 40

Pavel VI. po Gospodovih stopinjah

PONOVILA SE JE CVETNA NEDELJA

Bila je ena izmed nedelj v postu. Sv. oče Janez XXIII. se je vračal iz Ostije proti Vatikanu. In si je zaželel, da ga popeljejo v bližino letališča Fiumicino. Ob pogledu na orjaške zračne ladje je dejal svojemu spremstvu: »Če ne bom jaz tisti, bo pa moj naslednik vstopil na eno teh letal in poletel daleč, da obišče svoje vernike.«

V luči zadnjega potovanja papeža Pavla VI. v Sveto deželo so dobile besede njegovega prednika preroški značaj. Kajti 4. januarja 1964. je prvi papež v zgodovini Cerkve zasedel mesto v letalu, da naredi izredno pot, pot v kraje, kjer se je naš Gospod rodil, deloval, trpel, umrl in od mrtvih vstal. Ure so kazale 8,55 zjutraj.

Tudi je bilo prvič po več kot pet sto letih, da se je rimski papež srečal z najpomembnejšim patriarhom Vzhodne Cerkve, s patriarhom iz Carigrada. Leta 1439 sta se namreč sešla v Firencah papež Evgenij IV. in patriarh iz Bizanca Jožef II. A bilo je že prepozno. Razkol, ki se je pričel leta 1054, je pognal pregloboke korenine.

Prvič se je po letu 1809 tudi zgodilo, da je kak papež prekoračil meje Italije. Takrat je bil papež Pij VII. od Napoleona nasilno prepeljan v Francijo.

In prvič se je kak papež srečal s predsednikom judovske države, ki so jo Rimljani leta 63. pred Kr. podjarmili, l. 70 p. Kr. pa popolnoma razdejali in njeno sveto mesto Jeruzaleem popolnoma uničili.

KAKOR SVETI PETER

Leta 63 po Kr. je Simon, sin Janeza, ki mu je Kristus spremenil ime v Kefa — Skala in ki naj bi postal po božji zamisli vogelnik kamen nadnaravne stavbe, ki je Cerkev in njen prvi poglavar, pisal iz Rima svoje prvo pismo kristjanom, ki so živeli na Bližnjem Vzhodu. In kar jim je želel, je bilo: »Milost vam in mir v obilju!« (1 Peter 1,2).

Po 1900 letih je eden izmed njegovih naslednikov, papež Janez XXIII. naslovil na ves svet prav tako pismo o miru, okrožnico »Mir na zemlji«. In drug njegov naslednik, papež Pavel VI. je na koncu leta 1963. javil vsemu človeštvu, da se je odločil poročati v Palestino zato, da Cerkev znova posveti Kristusu; da v njeno okrilje povabi ločene brate; da izprosi od božjega usmiljenja mir človeštvu in da priporoči Bogu zveličanje vseh ljudi.

»Prepričani smo — je dejal sv. oče — da gre za zgodovinsko potovanje, ki bo, upajmo, rodovitno za milost in mir, za Cerkev in svet. To potovanje je nekaj izrednega po svoji novosti, po svojem pomenu, po svojem odjeku in zato more postati nadvse pomembno za vse, ki iščejo božjo voljo.«

In že ob odhodu, ko se je na letališče Fiumicino zahvalil za pozdrave italijanskemu državnemu poglavarju Segniju, je iste misli potrdil.

OD AMMANA NA KALVARIJO

Amman, starodavna Filadelfija v Kristusovem času, je glavno mesto arabske države Jordanija.

Ura je kazala 13,15 (v Italiji 12,15), ko se je mogočno letalo družbe »Alitalia« spustilo na trdna tla. Sam kralj Husein je prisrčno

pozdravil apostolskega romarja. Na desetine belih golobov — simbol miru — je vzletelo v zrak, jordanijske deklice pa so papežu poklonile cvetja in oljkovih vejic. Pred letališčem je dvajset tisočglava množica navdušeno vzklikala Kristusovemu namestniku.

Sv. oče se je vsedel v avto. Še 87 km ga je ločilo od Jeruzalema. Zunaj je vlekel mrzel veter, ki je trgal girlande z mlajev in jih vrtil po cesti. Avtomobilska kolona je dosegla reko Jordan pri mostu Emir Abdullah. Abdullah je bil oče kralja Huseina in je postal žrtev političnega atentata.

Papež Pavel VI. je izstopil in se spustil po stopnicah na blatno obrežje reke. Pobožno izročilo pravi, da je na tistem mestu Janez Krstnik krstil Kristusa. Sv. oče se je zatopil v molitev, nato pa se sklonil k vodi, jo zajel v prgišče in z njo poskropil zbrano množico. »Življenje, življenje,« je bilo slišati iz tisočih grl.

Okoli štirih popoldne je papež stopil na zgodovinska tla starega Jeruzalema. Tudi on je hotel peš kot njegov Gospod priti na Kalvarijo, ki je sedaj seveda ni več videti, saj jo pokriva bazilika sv. groba. Naenkrat so odgovedale vse varnostne mere. Sv. oče se je znašel sredi ogromne množice, ki mu praktično ni dala iti naprej. Večkrat se je zdelo, da ga bodo strli ob zid ali pomandrali po tleh. Trudoma so mu policijski organi odpirali pot. »Via dolorosa«, pot bolečin je bila dejansko tudi za sv. očeta pot pokore in naporov.

Sele ob šestih zvečer je mogel Pavel VI. vstopiti v baziliko Kristusovega groba. Vidno ginjen se je približal kraju, kjer je od velikega petka do velike noči počivalo Gospodovo telo. Položil je na grob zlato vejico, ki so mu jo dali v Rimu bolniki, 55.000 po številu.

Z glasom, ki je rahlo trepetal, je sv. oče pričel sv. daritev. Njegove rokavice so bile orošene od solz ganotja. Kratek stik je povzročil, da se je bazilika zagnila v temo in jo je razsvetljevalo le še deset voščenk na oltarju. Po evangeliju je sv. oče naslovil svojo besedo na navzoče. Pozval jih je, naj obudijo v sebi zavest grešnosti. Žalost nad grehi preteklih časov, pa nad grehi sedanjega sveta in nad našimi lastnimi grehi naj vse pridruži tistemu trpljenju, s katerim je Kristus daroval sama sebe v spravo za grehe človeštva. Ob Kristusovi žrtvi na križu bi morali vsi postati globoko zaupni v njegovo odrešenje, prav tako pa bi morali vsi znati odpustiti in ljubiti bližnjega v Bogu.

Po sv. maši je prišel slovesni trenutek, ko je sv. oče vstopil v kapelo božjega groba, kamor se pride skozi nizka vrata. Tri minute nato je bil znova v baziliki. Spet si je bilo treba potrpežljivo iskati pota skozi ljudske množice. Končno je bilo le konec tega mučnega pota. Skozi damaščanska vrata je prispel izven zidov starega mesta. Ob 19,30 je mogel spet sestiti v avto, ki ga je popeljal na njegov »dom«, v poslopje apostolske delegacije na pobočju Oljske gore.

MOLITEV MED OLJKAMI

Pa ni bilo miru. Že sta ga čakala grško-pravoslavni patriarh iz Jeruzalema Benedictis ter armensko-pravoslavni patriarh Derderian.

Srečanje je trajalo pol ure. Se isti večer je sv. oče obema visokima dostojanstvenikoma vrnil obisk.

Ob enajstih ponoči je sv. oče dospel v cerkev agonije na vrtu Getzemani, kjer je naš Gospod v noči velikega petka potil svoj krvavi pot. Številna množica se je gnetla pred svetiščem, medtem ko je bila notranjost polna raznih prelato in duhovnikov. Pavel VI. je najprej stopil na vrt, kjer rastejo oljke iz korenin dreves, ki so bila priča Kristusovemu trpljenju na Oljski gori. Po nekaj časa premišljevanja je vstopil v baziliko Gospodovega smrtnega boja, kjer so vsi navzoči odpeli litanije in prebrali evangelij v štirih jezikih: arabskem, latinskem, slovanskem in grškem. Za konec so skupno zmolili očenaš, sv. oče pa je vsem podelil svoj blagoslov.

OBISK GALILEJE

Samo pet ur je bilo dano sv. očetu za spanje. Že ga je čakal nov napor: v dvanajstih urah naj bi prepotoval nad pet sto kilometrov po ozemlju izraelske države, obiskal več krajev v Galileji in se na večer skozi Jeruzalem spet vrnil v svojo rezidenco na oljski gori.

Tudi Izraelci so radostno sprejeli visokega romarja. Ministrski predsednik Eškol je izjavil, da se ves narod čuti počaščenega, da more sprejeti moža, ki se neprestano trudi za mir. Zato mu izreka dobrodošlico z judovskim pozdravom: »Dobrodošel vaš prihod v miru!«

Na mejnem prehodu v Megidi je sv. očeta sprejel sam državni poglavar Zalam Shazar s svojimi sodelavci. Edini, ki se sprejema ni hotel udeležiti, je bil judovski veliki rabin Nissim, kar je zbudilo v izraelskem časopisju mnogo negotovanja. Sprejem je bil kratek, a zelo prisrčen.

Nato so avtomobili zdrveli naprej proti Nazaretu. Mesto šteje 25.000 prebivalcev, od katerih je dve tretjini kristjanov, ena tretjina pa mohamedancev. To pot pa se je število prebivalstva početrilo. Po ulici, ki se bo v bodoče imenovala po Pavlu VI., je sveti

oče prišel do bazilike Marijinega oznanjenja, ki pa bo dovršena šele čez nekaj let. Tu, kjer je »Beseda meso postala«, je maševal in nato navzočim tudi spregovoril. Poudaril je pomen Marijinega češčenja za naše duhovno življenje in omenil, da je Nazaret šola, kjer se da najbolje doumeti Jezusovo življenje. Svoj govor je zaključil z mislimi, ki jih je navezal na Jezusovo pridigo na gori o osmerih blagih.

Ob 12,35 je sv. oče zapustil mesto, kjer je Jezus preživel svojo mladost. Preko Kane Galilejske ga je vozilo poneslo k vratam Galilejskega ali Tiberijskega jezera, kjer je nekdanje slavno trgovsko mesto Kafarnaum. Ob razvalinah nekdanje sinagoge, kjer je Gospod napovedal sv. Rešnje Telo, je sv. oče ostal nekaj časa v molku, nato pa se malo odpočil v italijanskem hospicu »Blagri« v bližini gore blagrov. Ob treh popol-

dne je pot nadaljeval proti Megidi, prekoračil Ezdrelonsko planoto in dospel na večer v hebrejski del Jeruzalema. Na vratih Mandelbaum ga je sprejel župan mesta in mu izrekel dobrodošlico. Mrak se je že spuščal na mesto, ko je sv. oče stopil na Sionsko goro, kjer je po starem izročilu grob kralja Davida, kjer je Gospod obhajal zadnjo večerjo s svojimi učenci ter postavil zakrament sv. Evharistije in kjer naj bi bila Mati božja umrla in bila vzeta v nebo. Pobožno je pokleknil na kraju, kjer je bila dvorana zadnje večerje, nato pa obiskal baziliko Marijinega Vnebovzeta.

Noč je že bila in ura je kazala 20,53, ko je sv. oče spet stisnil roko izraelskemu državnemu poglavarju, to pot v slovo. »Kar se nas tiče — je dejal predsednik države — smo voljni delati za mir, ki naj sloni na medsebojnem upanju in spoštovanju.«

Zgodovinsko srečanje

Ob 21,35 je prispel do poslopja, kjer je stanoval papež, carigraski patriarh Atenagoras. Že preden je odšel iz Carigrada, je dal izjavo: »Nahajamo se na predvečer velikega dogodka. Doživljam sanje, ki so bile lastne vsem preteklim stoletjem. Gre za pripravo na zedinjenje in utrditev miru na svetu. Da je od tega prišlo, ima zaslugi Pavel VI., Pavel z velikim srcem (megalocardos). Razumel je znamenja časov in odprl vrata za razgovor. Nekaj čudovitega je spoznanje, da sva ves čas imela iste poglede, dasi si prej nikdar nisva izmenjavala misli. Moja srečna želja je, da naš prvi stik postane začetek nove dobe, ko se bomo prosto razgovarjali v večjo čast božjo.«

Srečanje s sv. očetom je bilo izredno prisrčno. Po objemu in poljubu sta, držeč se za roke, posedla v naslanjače in se dala fotografirati. V nagovoru je sv. oče poudaril veselje, da je do tega srečanja prišlo, omenil zasluge svojega prednika Janeza XXIII. pri delu za krščansko edinost in nato nadaljeval: »Jasno je, da bodo pota, ki vodijo do zedinjenja, dolga in polna težav. Toda vsa ta pota se bodo krepila iz evangeljskih virov. Razpravljali bomo o doktrinalnih, disciplinskih in liturgičnih razlikah ob svojem času. Kar pa moramo začeti takoj, je gojitev bratske ljubezni, ki je vedno pripravljena po zgledu božjega Učitelja odpustiti in ki raje veruje v dobro kot v zlo. V tem smislu vam ne rečem »zbogom«, temveč »na svidenje«, v upanju, da bo prišlo do novih rodovitnih srečanj v Kristusu našem Gospodu.«

NA KRAJU

GOSPODOVEGA ROJSTVA

Na dan Razglašanja Gospodovega, ko ločeni kristjani praznujejo Gospodovo rojstvo, je sv. oče zaključil svoje romanje z obiskom betlehemske votline.

V svojem govoru med mašo se je obrnil na ločene brate in jim dejal: »Vrata hleva so odprta. Za sedaj prosimo le eno: da bi se predali brez pridržkov Kristusovi ljubezni in da bi mnogo molili. Če naša molitev zaenkrat še ni skupna, pa naj bo vsaj istočasna.« In z ozirom na tiste, ki se držijo proč od Cerkve, je poudaril, da se

krščanstvo ne čuti tuje do sveta. Samo to hoče svetu povedati, naj ne občuduje samega sebe, ko dela čudovite stvari, ker vse te stvari človeka niti ne osrečijo niti ga ne delajo boljšega niti ne rešijo osnovnih človeških problemov. Prav tako se je spomnil vseh, ki Cerkev preganjajo ali zanikajo Boga in Kristusa. Tem velja užalosteni spomin in trezno vprašanje: »Zakaj tako?«

ZMAGOSLAVNI POVRATEK

Iz Betlehema je sv. oče odšel v Jeruzalem, kjer je vrnil obisk carigraskemu patriarhu Atenagori. Nato je bilo treba počasi misliti na odhod. Ob dveh popoldne je vsa skupina spet dospela na ammansko letališče. Kralj Husein je v besedah slovesa obljubil, da bo delal za mir, ki pa mora biti zgrajen na pravici, sv. oče pa je izrekel željo, naj bi Bog temu ljudstvu obrisal solze in mu naklonil trajni mir. Sklicujoč se na besede sv. Pavla, ki je jemal slovo od Efeza, je dodal: »Bogu vas vse izročam. Pozivam vas, da krotite sovraštvo, jezo hudobijo, in slabo govorjenje. Mir tej zemlji in vsem, ki v njej prebivajo!«

S temi besedami je sv. oče zaključil svojo romarsko pot. Ob 15,04 se je letalo dvignilo v zračne višine. Čez tri ure in 17 minut, to je ob 18,21, se je spustilo na rimsko letališče Ciampino. Sprejem rimskih množic je bil tako mogočen, da je vozilo, na katerem se je peljal sv. oče, potrebovalo skoro tri ure, da je prišlo do bazilike sv. Petra. Ob 21,20 je bil papež Pavel VI. spet doma.

Z balkona svoje knjižnice je nato še spregovoril zbrani množici zaključne besede: »Prinašam vam pozdrav iz Betlehema, kjer sem to jutro daroval sv. mašo, prinašam vam Gospodov mir. Sami ste doumeli, da moja pot ni bilo samo dogodek duhovnega pomena, temveč da je pomembna tudi zgodovinsko, saj bo morda rodila posledice, ki bodo koristne za vse človeštvo. Doživel sem veliko srečo, da sem mogel po dolgih letih objeti ekumenskega patriarha iz Carigrada in izmenjati z njim besede miru, bratstva, sloge in želje po edinosti. Upajmo, da bo to seme dozorelo in obrodilo svoj sad!«

— ej —

Mesec za katoliški tisk

KONCIL O KATOLIŠKEM TISKU

»Predvsem je treba pospeševati dobri tisk, to je tak tisk, ki res zasluži ime katoliškega tiska.«

»Verniki si morajo o vseh dogodkih ustvariti krščansko sodbo. Zato jim je treba poudariti dolžnost, da bodo katoliški tisk brali, naročali in širili.«

»Pri branju tiska so potrebna zdrava krščanska načela.«

»Odklanjati je treba vse, kar je manjvredno ali vodi v greh ali kar nudi slabe vzgled.«

»Starsi naj pazijo, da ne bodo v družino prihajale veri sovražne ali moralno škodljive publikacije.«

»Velik del bravcev sestavljajo mladostniki. Ti potrebujejo spisov, ki nudijo zdravo zabavo in nagibljajo k dobremu.«

»Verniki so dolžni katoliške časopise in revije podpirati, saj je njihovo poslanstvo v tem, da širijo in branijo resnico ter ljudem posredujejo krščanskega duha.«

»Koncilski očetje upajo, da bodo vsi člani Cerkve te smernice in ta načela prostovoljno sprejeli in se jih vestno držali.«

Tudi naš »Katoliški glas« je eden tistih časopisov, ki ga ta koncilski izjava priporoča in vabi slovenske vernike, da se nanj naroče, mu ostanejo zvesti in ga redno prebirajo. Ali imaš ta list tudi ti? Ne bodi neposlušen katoličan!

Nemci na evharistični kongres v Bombay

Nemški katoličani so ustanovili poseben narodni odbor za mednarodni evharistični kongres, ki se bo vršil v Bombaju leta 1964. Odboru predseduje monakovski nadškof kardinal Döpfner in bo sodeloval z največjimi nemškimi organizacijami za romanja. V Monakovem se je leta 1960 udeležilo zadnjega svetovnega evharističnega kongresa nad en milijon oseb. Kongres, ki bo v Bombaju od 28. novembra do 8. decembra 1964, bo 38. mednarodni evharistični kongres.

Tri sto let pariške misijonske družbe

S slovesno akademijo, ki ji je predsedoval prefekt kongregacije za širjenje vere kardinal Agagianian, so proslavili v francoski prestolnici tretjo stoletnico družbe za inozemske misijone v Parizu. V navzočnosti številnih predstavnikov oblasti, med njimi sta bila tudi kardinal Feltin in apostolski nuncij Bertoli — je najprej govoril pater Maurice Ququiner, ki je glavni predstojnik družbe. Podpredsednik francoskih socialnih tednov Joseph Folliet pa je podal v povzetku vso zgodovino družbe in podčrtal izključno misijonski duh, ki je preveval njeno ustanovitev, dalje njene napore, da izobrazijo čim več domačih duhovnikov in katoliških laikov, od katerih veliko število je že doslej izpričalo svojo vero z mučeništvom.

Nov poziv škofa iz Skoplja Za pomoč najpotrebnejšim

Škof iz Skoplja msgr. Smiljan Cekada je preko tiska in radia naslovil pretresljivo pismo, v katerem se zahvaljuje vsem, ki so prihiteli na pomoč nesrečnim prebivcem Skoplja. Obenem prosi za nadaljnjo pomoč najpotrebnejšim: »Čutim dolžnost kot vrhovni pastir in kot državljani, piše msgr. Cekada, da se v imenu vseh svojih ljudi zahvalim vsem, ki so ob strašni nesreči, ki je zadela naše mesto, tako veliki duhovni priskočili na pomoč. Potrebe mojih ljudi pa so še vedno velike in nujne, zato ponovno trkam na usmiljena srca, da bi pomagala tem mojim sinovom in sosedstvom, za katere je bil ta božič božič trpljenja in solz. Pred tragičnim 26. julijem je bilo Skopje, makedonska prestolnica, cvetoče mesto, polno kulturnega in industrijskega razmaha z nad 200 tisoč prebivalci. Imelo je prvo makedonsko univerzo z nad 10 tisoč študenti in 60% industrije vse Makedonije je bilo osredotočenih prav v tem mestu. Obenem je Skopje tudi sedež makedonske katoliške škofije, ki zavzema vso jugoslovansko Makedonijo, avtonomno deželo Kosovo in Metohijo, del Srbije in Crne gore.«

Mladoletni zločinci

Na Japonskem so postali pozorni na škodljive posledice televizije. Iz uradnih statistik je namreč razvidno, da je 30 odstotkov zločinov med mladostniki, storjenih pod vplivom televizije, 22% pod vplivom revij in 21% pod vplivom kina.

Največji križev pot na svetu

Španski upetnik pripravlja največji križev pot na svetu. Podoba so izdelane v mozaiku. Vsaka postaja meri šest kvadratnih metrov.

V Rusiji še zapirajo cerkve

Kakor poroča »Pravda«, so v zadnjih treh letih v zahodni Ukrajini zaprli 200 cerkva in kapel.

Romarji v Fatimi

Letos se je zbralo 13. oktobra v Fatimi 200.000 romarjev. Obletnica zadnjega Marijinega prikazanja v Fatimi pravi vsako leto visoko število romarjev.

Katoliške univerze na Filipinih

Na Filipinih imajo sedem katoliških univerz. Nedavno je bil univerzitetni kolegij sv. Alojzija povišan na stopnjo univerze.

VPRAŠUJETE - ODGOVARJAMO

Naša mlačnost

Vprašanje. Zdi se mi, da smo mi katoličani v današnjih težkih časih preveč mlačni. Nimamo pravega navdušenja za sveto stvar, ki jo zastopamo. Letimo in letimo in nikdar nimamo časa, da bi tudi za svojo dušo in za duše bratov v Kristusu kaj storili. Kaj nam pravzaprav manjka?

M. R.

Odgovor. Res je, mlačni smo. Krščanske ideje so tako vzvišene, tako plodonosne, a mi nimamo časa, da bi nekaj več časa žrtvovali za to, da bi te ideje oplojile naše življenje. Pozabili smo, da je Kristus naš srednik in naš ideal. Kako naj se približujemo temu idealu? Kristus je med nami, v naših cerkvah. Moramo imeti globoko vero, da v naših cerkvah stane Bog, in sicer vedno, podnevi in ponoči. Kolikokrat gremo mimo cerkve, a ne stopimo vanjo, da bi pozdravili svojega največjega prijatelja, svojega božjega prijatelja, svojega Boga. V cerkvi nas vedno pričakuje. Nima urnika za sprejemanje. Težave imamo, mori nas to in ono. Zakaj ne bi stopili v cerkev, vsaj za par minut, da mu odkrijemo svojo dušo, ki je v tesnobi, da ga prosimo za pomoč v kaki duhovni zadevi, da ga prosimo za kakega bolnika, naj mu da zdravje ali olajša bolečine itd. Za vse mogoče svetne zadeve imamo čas, a za Kristusa, ki nas bo razumel in nam gotovo pomagal, ga nimamo. Ni treba dolgih molitev, ne, kratko, a od srca, iz globine srca, iskreno, ponižno, z neomejenim zaupanjem. Imamo lepo priliko, da obiščemo cerkev, v kateri je »večno čiščenje«, na primer v Gorici pri Imakulati, v Trstu v kapelici pri Novem sv. Antonu. A tudi v vsaki drugi cerkvi lahko obiščemo Kristusa. Za kratek obisk je zelo priprava na primer knjižnica »Sveta Ura — Obiski pred najsvetejšim zakramentom in presveto Devico Marijo«. Spisal sv. Alfonz Liguori, Gorica 1951. Prevedel jo je iz italijanščine pok. dr. Andrej Pavlica v spomin svoje biserne sv. maše. Imamo tudi druge slovenske knjige in knjižice »za sveto uro«. Naša mlačnost bo odstranil evharistični Kristus, ta življenjski sok, ki se pretaka skozi vse žile skrivnostnega, mističnega telesa Kristusovega, naše Cerkve.

Nova knjižica

MIR NA ZEMLJI

Prva knjižica v tem šolskem letu je bila »Veselite v družini«. Kmalu po izidu I. dela smo slišali tu in tam vprašanje: kdaj izide II. del? Mnogi so prebrali prvi del s takim zanimanjem, da so komaj pričakovali drugi del. Pisatelj je znal iz doživetja v svoji domači družini zelo lepo predstaviti družinsko veselje. Kakor stalni prijatelj knjižic, tako je tudi uradna kritika v časopisih toplo pozdravila »Veselite v družini«.

Škof Držečnik o delu za Slomškov proces

Pred odhodom iz Rima je mariborski škof dr. Maksimilijan Držečnik povedal nekaj novosti glede dela za Slomškov proces. »Obširneje sem o tem govoril,« je dejal, »nedavno po vatikanskem radiu. Glavne novosti so sledeče: Pri kongregaciji svetih obredov so pričeli s preiskavo Slomškovih spisov. V avdienci pri svetem očetu smo jugoslovanski škofje papeža opozorili tudi na Slomškov proces. Sveti oče je obljubil, da se bo zanj zanimal. Jugoslovanski škofje smo 29. oktobra 1963 podpisali prošnjo, da bi se apostolski postopek čimprej izvedel. To prošnjo bom izročil takrat, ko bodo izpolnjeni pogoji za začetek apostolskega postopka, ko bo končan pregled spisov in ko bosta prevedena v latinski jezik in pregledana še ostala dva postopka, to je postopek o sluhu svetosti in o tem, da se božjemu služabniku ni izkazovalo javnega čiščenja. Ta dva postopka sta sedaj v teku. V Rimu smo nadalje natisnili kratek življenjepis škofa Slomška v italijanščini; pripravljen je že tudi francoski prevod, za angleškega pa bomo še poskrbeli. Ob prihodnjem zasedanju koncila bomo življenjepis izročili koncilskim očetom in jih povabili, da podpišejo prošnjo za beatifikacijo Slomška.«

Ob tej knjižici je prišlo tudi vprašanje, kdo določa in izbira snov za nove knjižice in kakšnih načel se pri izbiri držimo. Tudi ta odgovor je lahek. Vsaj enkrat v letu se uredništvo pogovori z duhovniki, ki se za knjižice radi zanimajo. Tako pride do splošnega načrta. Večkrat pridejo tudi ponudbe iz daljnih krajev in tako po potrebi časa izhajajo knjižice ena za drugo. Sedaj v božičnem času je na primer tako primerna »Mir ljudem na zemlji«; ta knjižica sicer ni celotna znana okrožnica, ampak samo poljudna razlaga nekaterih splošno koristnih odstavkov. Prav te dni je izšla. Preberite jo in dajte jo brati še drugim!

RAZNE NOVICE

Nova država v Afriki

Kenija je 35. afriška dežela, ki je po drugi svetovni vojni dosegla neodvisnost. Severno meji na Etiopijo in Sudan, na zapadu na Ugando, na jugu na Tanganjiko in na vzhodu na Indijski ocean ter Somalsko republiko. Nova država ima 582.000 km² površine. V njej živi 7 milijonov 150.000 prebivalcev. Od leta 1895 do 1920 je bila angleški protektorat, od leta 1921 do sedaj pa kolonija angleškega kraljestva. Kenija je sedaj prevzela čast in odgovornost, ki pripadata svobodni in neodvisni državi.

Katoliška cerkev ima danes v deželi okrog 800.000 vernikov in nad 150.000 katihumenov in so razdeljeni v devet cerkvenih okrožij. Tam je ena nadškofija, deset škofij, — ena od njih je zaupana afriškemu škofu — in dve apostolski prefekturi. Simbol življenjskosti katolicizma v Keniji je nadvse veličastna in izredno moderna katedrala v Nairobiu, ki je posvečena Sveti družini. Zgradili so jo po načrtu Dorothy Hughes, ki je prva arhitektinja v tej deželi.

Po 18. letih še žrtve atomske bombe

V Hirošimi je v teh dneh umrla mlada deklica, ki se je rodila dva dni po strahotni atomski eksploziji na Hirošimo. Mati deklice se je takrat nahajala komaj 2 km oddaljena od kraja eksplozije. Deklica je rasla normalno in nič ni kazalo, da nosi v sebi smrtonosne klice. Bolezen, krvni rak, je izbruhnila nenadoma, komaj nekaj mesecev po poroki.

To je v Hirošimi letos že 41. smrtni primer, ki ga zdravniki pripisujejo posledicam atomskega izžarevanja v letu 1945. Prva atomska bomba, ki je 1. 1945 v trenutku uničila 78 tisoč življenj in na tisoče v poznejših letih, še vedno žanje svoje žrtve. Prav tako žanje levkemija (rak v krvi) svoje žrtve v Nagasaki, kjer je padla druga atomska bomba. Znanstveniki so mnenja, da bo število teh neozdravljivih obolenj še naraslo v prihodnjih dveh letih.

Poljski tisk napada svoje škofo

Tudi ob priliki drugega dela ekumenskega koncila ni prenehal poljski tisk napadati škofov, katerih polovica je prišla v Rim. Kardinal Višinski je pred svojim odhodom v Rim govoril o težkočah, s katerimi se bori Cerkev na Poljskem in izrazil svoje obžalovanje zaradi dejstva, da nekaterim škofom ni bilo dano dovoljenje za v Rim, posebno ne nadškofu Boleslavu Kominekcu iz Wroclava (Breslau), ki je član koncilске komisije za laiški apostolat, in za dva njegova koadjuvatorja. Kardinal je pripomnil, da so oblasti v tem oziru zavzele stališče, ki je škodljivo za Poljsko, kakor tudi za Cerkev in da bo svetovno mnenje moralo iz tega sklepati, da je Poljska enaka policijskemu zaporu.

Poljski tisk nadaljuje vztrajno s trditvami, da so poljski škofje reakcionarni in nesposobni razumeti svobodoljubno zadržanje pokojnega papeža Janeza XXIII. Literarni tednik »Kultura« je obdolžil nadškofa Komineka, — in to ne prvič — da je nelojalen v svojih pridigah, da se obnaša nespravljivo in da je pripravljen vsakogar, ki skuša najti bistvene razlike med Janezom XXIII. in njegovimi predniki, bliskovito napasti. Taki da so tudi drugi škofje.

Takoj po izvolitvi se poljski tisk ni baval s papežem Pavlom VI., toda sedaj se že pričenjajo sovražni komentarji. Zgoraj omenjeni list »Kultura« je kritiziral, da je papež sprejel dr. Adenauerja, »katolič, katerega imajo nacisti v zakupu«, s posebno pristranostjo. Vatikanska politika napram Vzhodni Nemčiji, pravi omenjeni list, se vrača na tradicionalno protipoljsko linijo. Dnevnik »Zycie Warszawy« je objavil članek od dopisnika v Rimu Ignacija Krasicega, v katerem pravi, da da obisk dr. Adenauerja v Vatikanu misliti.

Ateistični tednik »Argumenty« napada poljske škofo, katere obtožuje, da so popolnoma tuji ekumenskemu duhu koncila, kateremu je papež Janez XXIII. posvetil zadnja leta svojega življenja. Medtem ko ceni ves svet miroljubno delo umrlega papeža, ostajajo pa poljski škofje gluhi pred glasom javnega mnenja, pravi list. Isto stališče zavzema drugi ateistični list, »Fakty i misli« iz Bizgoszcza, ki pokaže na zadržanje papeža Janeza XXIII., kateri je po mnenju lista »cenil socialne pridobitve Poljske«, nato pa obsodi kardinala Višinskega.

Te stvari govorijo same od sebe

V češkoslovaški produkciji nekaj ni v redu. List »Rude pravo« poroča, da so prejšnje leto izdelali za 1400 milijonov kron pokvarjenega blaga (okrog 120 milijard lir).

V Bolgariji je prepovedano uporabljati električne likalnike v privatnih hišah od 6. do 9. ure popoldne.

V Sovjetski zvezi so bile tri osebe obsojene na smrt, med temi neki rabin, ker da so prodajale zlate in srebrne zobe.

Na Madžarskem se listi pritožujejo, da se na Zahodu lahko dobi nadomestne dele za avtomobile najkasneje v 24. urah, na Madžarskem pa je potrebno šest do 18 mesecev.

V Azerbejdžanu v Sovjetski zvezi so obsodili štiri osebe na smrt, ker so »nezakonito« prodajale star papir in cunje ter druge odpadke.

V Sovjetski zvezi sta bile ustreljene dve osebi, ker sta poskusile dati nekemu kolektivnemu podjetju več lesa kakor bi smele.

Kontrola v madžarskih državnih magazinah je dognala, da se je tekom leta 1963 pokvarilo zaradi preslabe shrambe na desetine milijonov goldinarjev blaga in da se to ponavlja vsako leto.

V Moskvi se pritožujejo ljudje, ki so kupili različno blago v državnih magazinah, da je ravno tisto najslabše, ki nosi označbo: »Pregledano od državne kontrolne komisije«.

Avtocesta Trst - Benetke

Ovira prvemu delu nove avtoceste, ki bo nadaljevanje naše kraške magistrale in bo vodila proti Mestram, je prav gotovo postavitev mostov na Soči, Liumiei, Piavi itd. Govori se, da bi se morala dela dokončati v dobi treh let. Ali verjetno ne bo šlo vse tako gladko.

Sedaj je tudi že govora o novi cesti Tržič-Gradež. Ta cesta bi skrajšala pot tudi iz Trsta v Gradež kar za 15 km. Velikega pomena bo tudi za kmetovavce v Fossalonu, ker jim bo olajševala dostop na njihova polja.

skega, ki da razlaga poljske razmere v najbolj črnih barvah in da je bila njegova pridiga v Censtohovi 26. avgusta »polna sarkazma, zlobnih komentarjev in pesimizma«. Nekaj dni prej je ta list čestital akciji ateistov v Bydgoszczu, da so imeli v letu 1962 več kot tisoč ateističnih konferenc in nad 700 v prvih osmih mesecih leta 1963.

Med trnjem in osatom

Pogreta rihta

Na stara leta človek lahko postane modrejši ali otročji. O dr. A. Budalu ne moremo reči, da bi v starosti postal modrejši, kakor prča članek, ki ga je napisal za Jadranski koledar 1964. Članek ima naslov O zmažu. V njem avtor razpravlja o modrosti, ki se je je navzel v študentovskih letih, torej pred več kot 50 leti, in katero hoče uporabiti tudi za današnje razmere.

Predvsem najdemo tam trditev: »S Pavlo sva oba globoko verna. Verujeva v napredovanje vseh.« — Modrost izpred več kot 50 let, ko so nekateri Slovenci ustanovili Slovensko napredno stranko in ko se je za »napredek« navduševal A. Askerc in pa Svobodna misel.

Potem se spomni papeža Janeza XXIII. in pravi, da so verniki ob njegovi bolezni zaman molili za njegovo zdravje. »Tam gori jih niso čuli, niso se usmili. Nikdar še ne usmili.« To nam zbujajo spomin na Askercovo Balado o potresu.

V zvezi s tem se člankar posmehuje iz rojakov, ki jih je pokojni papež pozdravljal po slovensko, in nadaljuje: »Tisti Slovenci so ga (papeža) pozabili vprašati, ali kaj ve, kako je s slovenščino v cerkvah beneških Slovencev.« — Zopet miselnost starih liberalcev, kateri so bili ostri nasprotniki Cerkve in duhovščine, a istočasno so zahtevali, naj jim Cerkev služi za njihove nacionalistične namene. Sami niso hodili v cerkev, ker so bili »napredni«, a »manj napredno« ljudstvo, ki je hodilo v cerkev, naj bi tam našlo trdnjavo nacionalizma, bolj kot hram božjega čiščenja. Stara taktika liberalcev; zunaj cerkve udrihajo po farjih in papežu, v cerkvi pa naj farji popravljajo zavoženo narodno politiko liberalcev in sedaj njihovih vnukov slovenskih komunistov. Zato sledi v članku A. Budala nov napad na papeža Janeza in Cerkev: ob smrti so za papeža molili, »kot da bi šlo za največjega zločinca, ki pa mora vendarle v nebo. Za reveža nikdar toliko ne molijo.« Stari oči tek iz časov A. Mahnič.

Ali naj še nadalje pretresamo nespamet dr. A. Budala? Trdi, da ne verjame pravljic o vnebovstajih in vnebohodi. Razodetje mu je »izrodek razgretih domišljij«. Zato zaključuje: »Človeštvo je v razglasju človeških pravic že toliko napredovalo, da ima vse svetovne in življenjske nazore za enakopravne in enakovredne. Vsakdo je svoboden, da misli in veruje, kar hoče.«

Kot vidite, zaidemo tu že v pravo herezijo, v tajtve Kristusovega vnebohoda in Marijinega vnebovstaja ter v tajtve razodetja sploh. Vse je le bajka. Vse vere so zato enake. Ponovno stara trditev liberalne šole!

Vendar bi se tu upali vprašati veleučnega g. doktorja, ali velja tudi za dežele pod komunističnimi režimi njegova trditev, da so vsi svetovni nazori enakopravni. Zakaj smejo n. pr. v Jugoslavijo učiti v šolah le materialistični svetovni nazor in je širjenje drugačnih svetovnih nazorov v šoli prepovedano? Zakaj ne sme tam veren profesor svoje vere tudi javno pokazati in širiti?

Članek dr. Budala se nadaljuje z isto logiko in s pogrevanjem sličnih očitkov zoper vero in Cerkev. Menimo, da ni potrebno teh reči še nadalje navajati. Iz povedanega je dovolj razvidno, da je avtor ostal pri starih nazorih frimasonske šole in jih sedaj znova pogreva za bravce Jadranskega koledarja. Torej res pogreta rihta.

Žal nam je za dr. Budala, da je svoj ugled umazal s takim pogretim pamfletom, ki je morda bil moderen pred 60 ali 70 leti, a danes povsem zaudarja po kisle. Prav tako nam je žal za bravce Jadranskega koledarja, da jih pitajo s tako pogreto mineštro.

Z versko-moralnega stališča Jadranski koledar 1964 zaradi tega članka spada med prepovedane knjige, ker uči herezijo in javno smeši Cerkev.

(r + r)

Knjige Goriške Mohorjeve družbe

Prav za božične praznike nas je Goriška Mohorjeva družba spet razveselila s svojim knjižnim darom. Tri knjige vsebuje ta dar in vse tri so dragocene in pomembne za utrjevanje naše verske in narodne zavesti. Goriška Mohorjeva družba se drži načela, da je treba izdajati take knjige, ki bodo upoštevale dejanske kulturno raven naše manjšine in zajele čim večji krog bralcev. Zato pač ne teži za tem, da bi nudila dela, ki bi jih prebralo le nekaj desetletij ljudi, pač pa hoče nuditi zdravilo in kleno branje, ki je vsem razumljivo in ki se zvesto drži krščanskih načel glede pogleda na življenje.

Zelo pester je letošnji koledar. Že naslovna stran je originalna. Posneta je po pratiki iz leta 1415. Koledarski del spremlja kratek življenjski sliki in odlomki naših najbolj pomembnih pesnikov in pisateljev. Zelo posrečeno izbrano! Pesmi je kar precej in so izpod peresa naših tržaških in goriških ustvarjalcev. Prav lepo vežejo razne članke, ki so na splošno kratki, pa istočasno zanimivo podani. Vsega je po nekaj: iz življenja Cerkve, pa iz svetovnega dogajanja, potem pogled v dejavnost Slovencev za mejami in v izseljenstvu, nekaj osnovnih člankov in člankov v zvezi z raznimi za nas Slovence važnimi obletnicami. Vmes se vrstijo razne zanimivosti. Kar bo bravec pogrešal, je kaka zgodba ali več zgodb v stilu nekdanjega Mohorjevega koledarja. Ker že ni izšla nobena leposlovna knjiga, je res škoda, da je te vrste branje izostalo.

Za versko izobrazbo zelo važna je knjiga »Besede življenja«, ki jo je sestavil msgr. Alojzij Novak. Je to poljudno in na moderen način razložen krščanski nauk, prirejen po l. 1955 v Nemčiji iziti knjigi »Katoliški katekizem«. Če pomislimo, da postajajo tudi naši ljudje v verskih stvareh vedno bolj nevedni, mladina pa sploh težko že vzame v roke kaj verskega, smatramo, da je prav ta knjiga za vse Slovence dragocen vir verske izobrazbe in da v polni meri zasluži naslov »Besede življenja«. Seveda, te vrste knjiga ni tako branje kot povest. K njej se je treba vračati in jo vedno znova prebirati. Zato se tudi naš list pridružuje besedam msgr. Alojzija Novaka, ki zaključuje uvod v knjigo z besedami: »Želim in voščim našemu ljudstvu edinole to, da bi ta knjiga postala vsakdanje družinsko branje v pomoč staršem ob pouku otrok, mladini ob pripravi na sprejem zakramentov, posebno še zakramenta sv. zakona; vsakomur in ob vsaki priliki naj bo učiteljica Resnice življenja in s tem zanesljiva vodnica na poti proti blaženosti v nebesih.« — Naj še to omenimo, da knjigo krasi več lepih slik in da ima 160 strani.

Tretja knjiga pa je prevod življenjskega romana nam že znanega nemškega pisatelja Wilhelma Hünermanna. V originalu se imenuje »Vater Kolping«, slovenski prevod pa nosi naslov »Bog ga je poklical«. Gre za znanega nemškega duhovnika Adolfa Kolpinga, ki je sredi 19. stoletja začel organizirati zapuščene rokodelske vajence in pomočnike v rokodelskih društvih. Že leta 1864, eno leto pred njegovo smrtjo, je imela rokodelska organizacija 420 društev. Razširila se je tudi na Slovenijo, kjer je vse do prihoda komunistov na oblast uspešno delovala. Pri Kolpingovih ljudsko-prosvetnih ustanovah je po prvi svetovni vojni spoznaval metode prosvetnega dela med ljudstvom prof. Filip Terčelj, ki je ustanovil Prosvetno zve-

zo na Goriškem ter zaoral tako globoke brazde, da še danes iz njih poganjajo nove mladike.

In za zaključek: vse tri knjige so tako bogate na vsebini, da vabijo res vse Slovence, ki čutijo krščansko in narodno, da si jih oskrbijo, preberejo in priporočijo naprej. Ker je izdaja omejena, naj ne odlaga preveč. Morejo se dobiti posamično kakor tudi skupaj. Kdor bi naročal po pošti, naj piše na: Mohorjeva družba, Riva Piazzetta 18, Gorizia.

— Jk —

Slovenska skupnost živi!

Ko smo v »Tržaški Demokraciji« z dne 30. decembra 1963 prebrali zanimiva članka »Slovenec v Italiji v premislek« ter »V danih razmerah ni druge poti«, nam je postalo tesno pri srcu. Zlasti prvi članek brez olepšavanja, skrajno stvarno in skoro črnogledno slika položaj slovenske skupnosti v Trstu in poziva slovensko demokratsko skupnost k širši in tesnejši organizacijski povezavi ter k večjim denarnim žrtvam, če hoče, da bomo imeli demokratski Slovenci še lastno politično predstavništvo, ki je nujno potrebno, če želimo kot narodna manjšina v Italiji izpričati svoj obstoj. Slovenski komunisti in socialisti so se namreč temu odpovedali s presedanjem pod plašč vsedravnih italijanskih strank, v katerih so se kot Slovenci praktično porazgubili in malone izgubili. Ker je za nas v »Tržaški Demokraciji« objavljen predlog dr. Branka Agneletta nekaj novega in ker nas je spričo volilnih uspehov, ki jih je že dvakrat dosegla iz Slovenske demokratske zveze, Slovenske katoliške skupnosti, Slovenske krščansko-socialne zveze in Neodvisnih sestavljenega Skupna slovenska lista, presenetil odstop dr. Branka Agneletta od predsedstva SDZ, smo se obrnili za kratko pojasnilo na političnega tajnika Slovenske katoliške skupnosti v Trstu dr. Poštovana. Dobili smo sledeči odgovor:

Ker so se poleg komunistov tudi člani razpuščene Neodvisne socialistične zveze priključili vsedravnim italijanskim komunistični partiji ter vsedravnim italijanski socialistični stranki, je že pred poldrugim letom padla težavna in odgovorna dolžnost političnega predstavništva slovenske narodne manjšine v Italiji izključno na ramena slovenskih demokratskih strank in skupin. Vsakdo razume, da vsedravnim italijanske stranke ne morejo predstavljati slovenske manjšine, četudi so ji lahko naklonjene. Povečala se je potreba po široki vzajemnosti in tesnem sodelovanju vseh slovenskih demokratskih strank in skupin. Zaradi tega je Slovenska katoliška skupnost že poleti 1962 pred tržaškimi občinskimi volitvami dala pobudo za skupen nastop pri volitvah. Nastala je volilna formacija z imenom Skupna slovenska lista, ki se je krepko uveljavila pri občinskih in kasneje pri političnih volitvah na Tržaškem. Ustvarila si je svoj organ, Svet skupne slovenske liste, ki skrbi za izvajanje volilnega sporazuma, hkrati pa tudi opravlja vlogo političnega predstavništva slovenske narodne manjšine na Tržaškem. Z veseljem lahko poudarim, da Svet opravlja svoje delo enotno in složno brez slehernega trenja. To poleg drugega pomeni, da je skupnost res občutena in potrebna.

Knjige Celjske Mohorjeve družbe

Celjska Mohorjeva družba je izdala poleg koledarja še tri knjige, in sicer: Slovenske večernice s povestjo Sadovi zla, Povest Josipa Jurčiča Jurij Kozjak in prvi del slovenske pesmarice, ki sta jo pripravila Kramolc in Tomc. Knjige so lepe in zanimive. Pevski zbori bodo posebno veselili pesmarice. Zal, da koledar ni tak, kakor bi si ga večina bralcev želela. Koledar le preveč govori o družbeni ureditvi države, a skoro nič ne pove o verskem življenju in o delu Cerkve v Sloveniji, čeprav gre za koledar cerkvene bratovščine. Niti vesoljni cerkveni zbor ni dobil skromne vrstice.

Slovenska narodna manjšina v Italiji se je znašla pred novo stvarnostjo, kateri se mora prilagoditi. Edino politično predstavništvo ima v demokratskih strankah. Oblast je prevzela sredinsko-levičarska vlada, ki vsaj načelno kaže več razumevanja za slovenske manjšinske pravice in potrebe. Slovenska katoliška skupnost se čuti opogumljena sprčo nove prenovitvene groženosti, apostolske vneme in razumevanja. Slovenski katoličani čutimo, da imamo v času močnega katoliškega prepoveda in koncila važno poslanstvo med svojimi brati tudi na političnem področju. To poslanstvo najlažje opravljamo v lastni stranki, kar pa ni, ne sme in ne more biti ovira za še tesnejše organizacijske vezi od dose-danjih pri sodelovanju z vsemi ostalimi demokratskimi slovenskimi strankami in nestrankarji. Ako bi slovenski katoličani lahko nemoteno opravljali svoje politično poslanstvo — ki noče imeti nič skupnega s klerikalizmom — v eni sami skupni stranki slovenske manjšine, bi tudi ta možnost ne bila načelno izključena. Ker to vprašanje doslej ni bilo izrecno formalno postavljeno, ga Slovenska katoliška skupnost ni v takšni obliki obravnavala. O njej bi vsekakor morali odločiti občni zbori ali kongresi vseh prizadetih skupin. Potrebna je temeljita razprava na vseh straneh.

Pri tem bi rad poudaril predvsem eno: Slovenska demokratska politična skupnost je krepko zastavila svoje delo in živi! Vprašanje, če naj delamo naprej ali ne, se sploh ne sme postavljati, ker moramo delati, če hočemo kot narodna manjšina v Italiji živeti, če hočemo biti dobri italijanski državljani, pa tudi dobri in zavedni Slovenci! Vse morebitne ovire in pomanjkljivosti je treba premagati. Naši ljudje so zavedni in hočejo ostati zvesti svojemu jeziku, kulturi, navadam in samobitnosti! V njej spe tyorne in zdrave sile, ki jih je treba tu in tam vzdržati ter razgibati. Imamo narodni, socialni, krščanski, politični in kulturni program, ki lahko razgiblje in zajame naše množice. Nastala je potreba po ustrežnejših in učinkovitejših organizacijskih oblikah, po večjih materialnih žrtvah, po živahnem delu, toda prepričan sem, da bomo vse to zmogli, kajti slovenska politična skupnost v Italiji živi! In v tem smislu si tudi razlagam hotenje ter potezo dr. Branka Agneletta.

N. J.

Kaj je socialistična dežela?

Je dežela, kjer sijajno rešujejo probleme, ki ne obstajajo v nesocialističnih deželah.

Radio Trst A

Sporod od 12. do 18. januarja 1964

Nedelja: 7.30 Jutranja glasba. — 8.30 Poslušali boste... Od nedelje do nedelje na našem valu. — 9.00 Kmetijska oddaja. 9.30 Slovenski narodni motivi. — 10.00 Prenos sv. maše iz stolnice sv. Justa — 11.15 Oddaja za najmlajše: »Slavčka v viharju«. Prevedla Mara Kalan. Drugi del. — 12.00 Slovenska nabožna pesem. — 12.15 Vera in naš čas. — 13.00 Kdo, kdaj, zakaj... Odmevi tedna v naši deželi. Urednik Mitja Volčič. — 14.30 Sedem dni v svetu. — 14.45 Karakteristični ansambli. — 15.30 Karakteristični ansambli. — 15.30 Radijska novela: Giuseppe Dessi: »Beg«. — 18.30 Po društvi in krožkih: (5) »Šahovski klub Bratuž v Gorici«, pripravil Saša Martelanc. — 21.00 Iz slovenske folklorne: Lelja Rehar: »Bom šou jest k ljubce u vas«. — 21.30 Franz Schubert: Simfonija št. 2 v B-duru.

Ponedeljek: 11.45 Ameriški odmevi. — 12.15 Iz slovenske folklorne: Lelja Rehar: »Bom šou jest k ljubce u vas«. — 18.00 Glasovi iz narave, pripravil Tone Penko. — 18.30 Koncert »Camerate Musicale Trieste«. — 19.15 Radijska univerza: Sveta brata Ciril in Metod. (12) O. Anton Koren: »Slovenski doprinos k spoznavanju svetih bratov«. — 19.35 Z drugega mednarodnega zborovskega natečaja »Cesare Augusto Seghizzi«. Pevski zbor »Giuseppe Tartini« iz Trsta. — 21.00 Pietro Mascagni: Krinke, opera s prologom v treh dejanjih. V odmoru (približno ob 22.10) Opera, avtor in njegova doba, pripravil Gojmir Demšar.

Torek: 11.45 Naš juke-box. — 12.15 Pomenek s poslušavkami. — 18.00 Italijanska po radiu. — 18.30 Sodobna italijanska glasba. — 19.15 Pisani baločki, radijski tednik za najmlajše. — 20.30 Včeraj in danes, stare melodije v sodobni izvedbi. — 21.00 Pregled italijanske dramatike, pripravila Josip Tavčar in Jože Peterlin. Melodrama. Tretje dejanje iz dram: »Zapuščena Didona« in »Attillius Regulus«. — 21.50 Slovenski in jugoslovanski solisti.

Sreda: 11.45 Glasbeno potovanje po Evropi. — 12.15 Zgodovinske zanimivosti. — 13.30 Izbrali smo za vas. — 18.00 Znanstveni leksikon. — 18.30 Pravični svet v glasbi, pripravil Gojmir Demšar. — 19.00 Pevski zbori Julijske Benečije in Furlanije: Zbor »Tita Bircebner« iz Tapogliana del Friuli. — 19.15 Higiena in zdravje. — 21.00 Simfonični koncert. V odmoru: Srečanja z našimi umetniki: Milko Bambič: »Kipar Ruggero Rovani«.

Četrtek: 11.45 Italijanski akvarel. — 12.15 Za smeh in dobro voljo. — 18.00 Italijanska po radiu. — 18.30 Solistični koncert. — 19.15 Širimo obzorja: »Vipava, ljudje in zemlja ob njej«. Napisal Rado Bednarik. — 21.00 »Umor v Mrtvašniški ulici«. Prevod in dramatizacija Mirko Javornik. — 22.30 Sodobna glasba. Iz »Mednarodne tribune skladateljev 1963«, ki jo je priredila ustanova UNESCO.

Petek: 11.45 Jugoslovanski pevci in orkestri. — 12.15 Pomenek s poslušavkami. — 18.00 Bilo je nekoč... Venec pravljice, pripovedk, legend: (11) »Sedem laži«, pripravil Jurij Slama. — 18.30 Solisti Julijske Benečije in Furlanije. — 19.15 Radijska univerza: Leonida Rosino: Veselje okrog nas: (12) »Bog Galaksij«. — 19.30 Z drugega mednarodnega zborovskega natečaja »Cesare Augusto Seghizzi«. Zbor »Jacobus Gallus« iz Trsta, ki ga vodi Ubaldo Vrabec. — 20.30 Gospodarstvo in delo. Urednik Egidij Vršaj. — 21.00 Koncert operne glasbe. V odmoru (približno ob 21.30) Obletnica meseca: Robert Petarso: »Ob stolenici smrti Vuka Stefanovića Karadžića«.

FILM

»La noia«

Nespametno bi bilo pričakovati, da bo film, ki so ga posneli po istoimenskem pornografskem romanu, dober. Erotična snov v romanu ni mogla nikakor dati možnosti za moralno neoporečen film. Zanimivo je bilo videti le, do katere meje je prišel režiser Damiano Damiani, ki je za svoj film izbral snov najbolj kočljivega romana italijanskega pisatelja Alberta Moravia.

Večkrat sem se spraševala, zakaj so se odločili za snemanje filma po romanu, ki je svoječasnno zbudil toliko ostrih kritik in polemik zaradi svoje predrzne snovi. So bili mar umetniški razlogi, ki so gnali režiserja k snemanju tega filma? Če so erotični prizori in dialogi umetnost, potem moramo reči, da je ta padla na res nizko stopnjo. Ali so bili trgovski razlogi tisti, ki so prepeljali Damiana Damianija do tega, da je posnel film po romanu, ki je kritiki in bralcem zelo znan, pa čeprav zlo-glasno? Morda deloma; toda občinstvo je že precej sito filmov, ki obravnavajo erotizem. V tem oziru »La noia« prekaša vse druge. Morda pa je režiserja gnala želja, da bi njegovo ime postalo bolj znano filmski kritiki in gledavcem. To je verjetno tudi dosegel. Skoda, da se je moral zateči k snemanju prav tega filma, ki bo kaj malo doprinesel njegovi režiserski slavi; saj mislim, da se ne motim, ako trdim, da bo več tistih, ki bodo film strogo obsojali, kot tistih, ki ga bodo branili. Vsekakor, resnici na ljubo, je treba priznati, da bi film s tako predrzno snovjo postal lahko še mnogo slabši, ako se ne bi znal režiser v nekaterih prizorih pravočasno umakniti. Vendar niti to dejstvo ne reši filma, ki je erotično prikazovanje dolgočasne zgodbe o bogatem, vsega naveličanem slikarju in o popolnoma pokvarjenem dekletu, ki je v svoji notranjosti že tako gnala, da ne zna več ločiti dobrega od slabega. Zgodba torej, ki je malo primerna za roman, še manj pa za film, ki nima nobene kinematografske niti idejne vrednosti. Moralno je prepovedan.

Mira

Učitelj vpraša v Sovjetiji otroke, kaj vedo o Ameriki. Oglasi se Jurij in pove: »Amerikanci so narod kapitalistov, kjer so milijoni brez posla in umirajo ljudje od gladi!«

»Izvrstno!« pravi učitelj. »In kaj je cilj Sovjetske zveze?« vpraša spet učitelj. Oglasi se Ivan:

»Da prej ko slej dosežemo, oziroma prekosimo Ameriko.«

Reakcionar pride v Beogradu in trgovino in zahteva čaj.

»Tovariš, imamo dve vrsti. Kakšnega si želiš, ruskega ali kitajskega?«

»Ah, kaj,« se se odreže kupec, »dajte mi raje kavo!«

Sobota: 11.45 Mali ansambli. — 12.15 Po tujih krajih. — 14.40 Pesmi za duete. — 15.30 »Kapitan«, radijska drama, ki jo je napisal Hons Ditlev, prevedla pa Desha Kraševac. — 17.20 II. vatikanski koncil. Poročila in komentarji o vesoljnem cerkvenem zboru. — 18.00 Poglavlja iz zgodovine slovenske književnosti: Vinko Beličič: (8) »Jurij Dalmatin preveče sveto pismo«. — 19.15 Družinski obzornik. Urednik Ivan Theuerschuh. — 20.30 Teden v Italiji. — 20.45 Zbor »Triglav«, ki ga vodi Vladimir Trampuž.

Oh dvajsetletnici

(Iz zapiskov zareskega župnika)

Nekje za kriškim gradom se je v tem hipu s silnim pokom razletela granata. Ljudi je vrglo na noge. »Eno pesem! Zapojmo!« je klical Zdravko. Strojnice so divje zaregljale, a njihovo razbijanje je preglasila pesem: »Hej, Slovenci...«, ki jo je z obupnim zanosom pela vsa dvorana. Karlin je basiral, da so se tresle šipe v oknu, medtem ko se mu je košata črna brada sunkovito dvigala in padala...

»Pojdiva!« sem vlekkel za seboj p. Ota. Za gradom je besno lajala težka breza. Iz Ajdovščine so topovi obsipali z granatami Predmejo. Na Lijaku in na Okroglici so nemški tanki kosili razbite vipavske edince.

Razburjenost se je postoterala. Ljudi se je oprijemal blazen strah.

Nemški tanki so dospeli do Ceste in bruhali ogenj proti Stomažu, Kamnjam in Planini. Z višin so drdrali mitraljezi in pokale puške, tu pa tam se je oglasil basac. Proti nebu so švigali ognjeni žubliji in vse-

naokrog so se dvigali črni stebri dima.

»Gori Nemškutarca in bližnja hiša!« je nekdo vpil. In zabrnelo je letalo, za njim se je podilo drugo, obletala sta Stomaž in že so iz šolskega poslopja, iz katerega se je bil pred kratkim izselil Narodnoosvobodilni svet, švigali plameni in zrak.

Pozno zvečer je vsa Vipavska rdeča v krvavi zarji in zrak je bil prenasitčen s dimom. Nemška vojska, ki je prihrumela čez Kras v Rihemberk, je bila zaradi zagrizenega partizanskega odpora besna in je neumisljeno požigala. Goreča naselja so risala na večerno nebo strahoten ognjeni žar: v pošastnih žubljih so goreli Furlani, Martini, Kodrovi. Preserje pa, skozi katero so se Nemci vsipali v Vipavsko dolino, je bilo ena sama velikanska grmada. Oddaljeni požari v Vrtovinu, v Dolu in v Budanjah so v pozni noči žareli kot vrsta zlobno prežečih oči iz teme... Dobesedno se je uresničila prerokova grožnja: »Izlijem nate svojo zepo, ogenj svoje srditosti razpiham zoper tebe, dam te v roke surovih ljudi, ki kujejo tvojo pogubo. Ognju boš v jed, tvoja kri bo tekla sredi dežele.« (Ez 21, 36)

26.9.1943 - Nedelja v Zarečju. V noči so pribežali prvi bojovniki s fronte. Pri zgod-

nji maši je bila vsa vas en sam krik vere in vroče prošnje. Za deseto mašo se je cerkev spet napolnila.

Kar mi sporočilo: »Sest tankov prihaja v vas!« Pograbil sem klobuk in stekel v smer dohajajočih Nemcev. Srečaval sem moške, ki so sopeči bežali proti cerkvi in še više v gozdove. Konec vasi sta me čakala, kot domojeno, Marjan in Boris, ki sta izvrstno obvladovala nemščino.

Pred vasjo se je vzpenjal čez široko globel dolg most. Tanki so se ustavili pred mostom, vojaki so ga preiskovali, če ni podminiran. Zdajci so nas opazili. Boris je zamahnil z belim robcem in že nam je stopil naproti nemški častnik. »So v vasi partizani?« je vprašal. »Vas je mirna. V njej ni oboroženih.« — »Kje je orožje, municija?« — »Tam v baraki kraj mosta.« je Marjan pokazal z roko. »Tam so taboreli italijanski vojaki, tam je ostalo njih strelivo.« — »Pravi! Recite ljudem, naj ostanejo mirni. Mi iščemo samo partizanov in orožja. Nič nočemo civilistom. Naj bodo doma. Če se bodo skrivali po mejah in hostah, jih postrelimo kot partizane.«

Razšli smo se. Sam sem odhitel maševat, spremljevalca sta se ustavila ob vho-

du v vas, da bi se pridružila Nemcem, če bi silili v Zarečje, in skušala preprečiti mozne nerodnosti.

Pri pridigi sem sporočil ljudem vsebino razgovora in jih docela pomiril. Po končanem verskem obredu so verniki čisto mimo odšli na domove, mimo tankov, ki so bili že v vasi. Nobene panike ali tesnobe. Radovedno so ogledovali orjaške tanke in strašna topovska žrela, celo rekli so katero po nemško. Častnik je stopil v šolo in v poslopje, kjer je bila nastanjena italijanska posadka in velel odnesti v barako na most orožje in strelivo, ki ga je bilo še na kupe. Vrsta tankov se je tedaj okretno zaobrnila in odvihrala iz Zarečja, le na mostu je ostala nemška straža. Prej so mi še naročili, naj razglasim vernikom, da morajo med policijsko uro, od 7. zvečer do 7. jutraj, vsi ostati doma.

Popoldne so se Nemci vrnili v Zarečje, da bi razstrelili barako z razstrelivom. »Moj Bog!« je Marjan odločno protestiral, »saj nam eksplozija uniči vas! Municijo in orožje vam znesemo na kupe nizdol globeli, meni pa dajte barako.« je predlagal. Poveljnik je pristal. Tedaj so vaščani odnesli zaboje ročnih granat in nabojev,

mine in ostalo razstreljivo na kupe v globok jarek. Zažgali so kopice in celo turo je divje pokalo. Eksplozija bomb je razbila precej šip v vasi. Če bi bili razstrelili barako, bi bilo Zarečje ena sama ruševina.

Zvečer je stala pred župniščem gruča možakov. Izmenjevali so si vtise. »Kdo bi mislil,« je pravil Boris, »da se bo tako mirno izteklo!« — »Zares!« mu je pritrdjeval Danilo. »Tresli smo se v pričakovanju nemške poplave. Težak kamen nam je zdaj padel z ramen. Človek je ves sproščen, lahko diha.« — »Pa ste slišali,« je posegel vmes France Božičev, »kaj je trdil nemški poveljnik? Da imamo samostojno Slovenijo pod okriljem Nemčije!« — »Vedno novi gospodjarji!« je pristavil Tone Tonev. »Prej sem pozdravljaj takole,« in je stegnil roko v rimski pozdrav, »potem z betico,« skričel je roko in prožil stisnjeno pest, »zdaj pa tako!« se je bliskovito zvrnil v pozor in dvignil roko v hitlerjanski pozdrav. Vsi so se hrupno zasmejali.

Bližala se je policijska ura. Nemška patrulja je prihajala, zato so se vsi umaknili in skrbno zaprli hišna vrata.

(se nadaljuje)

TRŽAŠKE NOVICE

Dva božična koncerta na Tržaškem

Pretekli božični prazniki so razgibali slovenske vernike tudi na Tržaškem. Na božič sam je bilo povsod bolj klavirno zaradi hude poledice po vseh cestah. Zato pa je bilo tem lepše naslednje praznike in nedelje, ko so se ceste povsod izboljšale in je bilo vreme dokaj ugodno. Zato pa je bil obisk obeh božičnih koncertov, v Borštu in v Nabrežini, prav dober.

V nedeljo 29. decembra so se zbrali verniki iz Brega in okolice v župni cerkvi v Borštu. Zeleni so slišali domače pevske zборе, ki so nastopili pod vodstvom dr. Z. Hareja. Prišli so pevci iz Bazovice, Katinare, Ricmanj, Mačkovelj in pa domačini. Pred začetkom slovesnosti ob 16. uri je najprej spregovoril dr. A. Kosmač, ki je nato tudi povezoval posamezne pesmi. Za govorom so združeni zbori zapeli sedem božičnih pesmi raznih slovenskih skladateljev. Ubrano je odmevalo njihov petje, da se je radovalo sleherni srce. Po končanem petju je bil še slovesen blagoslov z Najsvetejšim.

Pred razhodom so pevce povabili v župno dvorano, kjer so jih pogostili z južno in vinsko kapljico, da se je še bolj ogrelo njihov srce.

Na praznik sv. Treh kraljev pa je bil sličen nastop v Nabrežini. Privabil je zборе in vernike iz okoliških vasi; zastopani so bili: Devin, Mavhinje, Nabrežina, Sv. Križ, Prosek. Zbore je vodil prof. H. Mamolo. Tudi tukaj je bilo lepo in verniki so si ob slovesu želeli, da bi tudi prihodnje leto slišali zopet kaj podobnega pa v kaki drugi cerkvi.

Oba nastopa je organizirala Zveza cerkvenih pevskih zborov za Tržaško, ki je na ta način pokazala, da misli resno izvajati svoj program za povzdigo cerkvene petja po slovenskih župnijah.

Dr. Simčič

za bazoviški otroški vrtec

Svetovavec. Skupne slovenske liste dr. Simčič je v tržaškem občinskem svetu naslovil nujno vprašanje na odbornika dr. Verzo v zadevi slovenskega otroškega vrtca v Bazovici. Ker je občina izgubila pravdo glede dosedanjega poslopja, v katerem je slovenski otroški vrtec, se je razširil glas, da ga nameravajo strpati v poslopje bazoviške osnovne šole s štirimi sobami, v katere so že zdaj stisnili tri slovenske in dva italijanska razreda. Spraviti sem še otroški vrtec je nedopustno. Dr. Simčič je prosil za nujni odgovor, kaj namerava narediti občina, da bi dobil slovenski otroški vrtec v Bazovici dostojne prostore, dokler ne bodo sezidali novega, krvavo potrebnega poslopja v ta namen.

Razlaščevanje slovenske zemlje

Se pred božičnimi prazniki so številni lastniki zemljišč iz dolinske občine in drugih krajev prejeli na dom razlastitvene dekrete. Industrijsko pristanišče se začelo že nekako pred desetimi leti »odkupovati« po smešno nizkih cenah (tam okoli 300 lir za kvadratni meter obdelovalne zemlje) naša posestva, polja, vinograde itd. Prizadeti so bili tedaj večinoma škedenjci in prebivavci Sv. Ane in Sv. Marije Magdalene, v ogromni večini in z redkimi izjemami vsi Slovenci. Nato je »Porto Industriale«, razlaščeval dalje. Sedaj so najbolj prizadeti posestniki iz Boljunca, Ricmanj in drugih vasi dolinske občine. »To je le ena izmed etap naše narodne pogube,« nam je zaupal starejši kmet. »Kaj pa razni sporazumi kot »Memorandum« itd., ali nam res ne morejo pomagati?« Kratka je bila izpoved očaka, ki je celo življenje skrbno delal in garal ter bil ponosen na svoj košček zemlje, ki mu je bila pravzaprav vse.

To krivico občutimo vsi Slovenci, kakor smo že poudarjali, ko se je dogajalo v drugih slovenskih krajih.

Kdaj bodo sanirali ACEGAT v Trstu?

Upravičene pripombe
svetovavca SSL dr. Simčiča

Med razpravo tržaškega občinskega sveta o odobritvi obračuna ACEGAT-a je svetovavec Skupne slovenske liste dr. Simčič s prstom pokazal na napake tega občinskega podjetja, ki jih morajo plačevati občani z visokimi cenami za njegove usluge in še vsi davkoplačevalci. Opomnil je, kako je lani med razpravo o povišanju tarif za tramvaj, avtobus, filobus in vodo zahte-

val dva važna popravka v korist delavcev in dijakov, ki sta bila sprejeta. Takrat je tudi stavil pogoj, naj občina sestavi posebno komisijo svetovavcev, ki bi sestavili načrt za temeljito preureditev ACEGAT-a, da bi ne bil vedno pasiven. Njegova zahteva je bila sprejeta, toda o komisiji še ni ne duha ne sluha. Zdaj je čas, da jo imenujejo. ACEGAT je v finančni krizi, ki je postala kronična, vleče se iz leta v leto. Dr. Simčič je obsodil vodstvo podjetja, ki lahkomišelnost razsipava javni denar, zahteval je odpravo velikega števila drago plačanih visokih funkcionarjev. Po mestu se slišajo glasovi, da so uslužbenci ACEGAT-a, zlasti višji, zelo dobro plačani, saj stane podjetje vsak uslužbenec letno tri milijone lir. Nimam nič proti visokim plačam, če bi bilo podjetje aktivno, zdaj pa je pasivno in ima preveč uslužbencev. Če želi Acegat zanikati glasove o bajnih ravnateljskih plačah, naj objavi plačilne spiske, je izjavil dr. Simčič. Potem bomo vsaj vedeli, pri čem smo. Nato je našel več predlogov za ozdravitev bilance in izjavil, da se bo glasovanja vzdržal. Glasovanja se je vzdržal tudi socialistični svetovavec Hreščak.

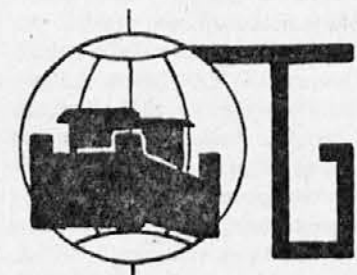
† Narciso Sciolis

V Sappadi je nenadoma umrl prof. Narciso Sciolis, ki je bil znana in ugledna osebnost v Trstu. Rojen je bil pred 54 leti v Rovinju. Postal je srednješolski profesor. Po vojni je stopil v italijanske katoliške vrste ter se zavestno udeleževal na kulturnem in političnem področju. Med leti 1945 do 1958 je bil odbornik tržaške občine, leta 1958 pa je bil izvoljen za tržaškega poslanca na listi krščanske demokracije. Na tem mestu je večkrat posredoval v Rimu tudi za posamezne slovenske šolnike. Njegov pogreb v Trstu je pokazal, kako je bil priljubljen in kakšna izguba je z njegovo smrtjo zadela Krščansko demokracijo. Slovenska katoliška skupnost je izrekla Krščanski demokraciji globoko sožalje ob tej izgubi.

Štiristrankarska koalicija na tržaški občini

Kakor smo izvedeli, je bil pretekle dni že izdelan triletni program nove bodoče štiristrankarske koalicije, ki bo za dobo treh let, do novih volitev, na občini prevzel oblast in tako tudi glavno besedo v občinskih zadevah mesta.

Koalicijo sestavljajo krščanski demokrati, ki bodo ohranili župansko mesto, italijanski socialisti (PSI, pri katerih je tudi lepa kopica titovcev), socialni demokrati in republikanci.

GORIŠKE NOVICE

Zadnja občinska seja v letu 1963

V petek 27. decembra se je goriški občinski svet zadnjič sestel v letu 1963. Na seji so med drugim sklenili, da bodo ponovno zaprosili državni prispevek za razna javna dela v mestu in okolici.

Ta sklep je velike važnosti za nas Slovence, ker predvideva tudi 325 milijonov za gradnjo novih poslopij za vse slovenske šole v mestu. Pri glasovanju je prof. Bratina ponovil izjavo, ki so jo slovenski svetovavci dali že prejšnje leto ob podobnem glasovanju, da goriški Slovenci ne bodo nikoli pristali na to, da bi bile nove šole v Stražicah, ter obenem prosil župana in odbor, da bi pri izbiri kraja upoštevali želje naših ljudi.

Župan je vzel izjavo na znanje in pripomnil, da bodo o tem gotovo razpravljali, ko bo po odobritvi zaprosenega prispevka vprašanje spet in dokončno na dnevnem redu.

Sv. Višarje

Ob koncu leta je prav, da podamo kratko kroniko o našem planinskem Marijinem svetišču, kamor tako radi romajo verniki treh narodov.

Božja pot je bila kot običajno odprta od 24. junija do rožnovenske nedelje. Med letom so bili romarjem na razpolago razni duhovniki: p. Zilli, p. Gobbo, g. Surina, dr. Segula, g. M. Bely, g. Zuocaglia in drugi. Vsem so romarji iskreno hvaležni za duhovno oskrbo, zlasti pa še g. župniku

† Lojzka Škerk

V tržaški bolnišnici je odšla v lepše življenje gospa Lojzka Škerk iz znane škerkove družine iz Bajte pri Trnovici. Ob obilni udeležbi so jo pokopali na pokopališču v Sempolaju. Svet skupne slovenske liste je izrekel svojemu članu dr. Jožetu Škerku globoko sožalje ob izgubi njegove matere. Sožalju se pridružuje Slovenska katoliška skupnost v Trstu.

Gojenci v tržaškem semenišču

V tržaškem semenišču je sedaj 138 gojencev. Od teh jih je 100 v pripravnici in v prvih treh razredih srednje šole. Bogoslovcev je 15, od katerih sta dva v Rimu. Za tržaško semenišče so verniki v jesenskih kvaturah darovali 2 milijona in pol lir.

Zvonik v Sv. Križu obnovljen

Pred časom je zvonik farne cerkve v Sv. Križu pri Trstu dobil v višini zvonov nevarno razpoko, tako da je bilo za dalj časa treba ustaviti vsako zvonjenje. Sedaj pa je tržaška občina gornji del zvonika spet popravila, tako je za božične praznike že donel glas zvonov. Popravila pa še čaka cerkevna ura. Ko bo tudi to narejeno, ves zvonik pa prost ogrodja, tedaj bo svetokriška cerkev spet nared, da sprejme vase vse, ki so veseli, da je v vasi tudi kraj molitve in češčenja božjega.

Tržaška občina je tudi preuredila notranjost župnišča, kar je bilo nujno potrebno, saj stavba zaradi svojih starinskih prostorov in nepraktične razdelitve ni več odgovarjala potrebam modernega župniškega središča. Za drugi mesec bo župnišče dobilo še centralno kurjavo. S tem bo zgubilo svoj sloves ledenice, ki ga je imelo vsako leto v zimskih mesecih.

Rojan

Za praznik sv. Treh kraljev se navadno daje pregled župniškega življenja. V mestnih župnijah je težko podati točne številke o rojstvih, porokah in smrtih, ker je večina novorojenih krščenih v bolnici, mnogi se poročijo v drugih cerkvah in tudi največ jih umre v bolnici. Zanimivo je dejstvo, da je bilo v naši cerkvi krščenih več dečkov kot deklic, a po drugi strani je umrlo mnogo več moških kot žensk. Vseh porok je bilo 123, a od teh le 80 v domači cerkvi.

Razne nabirke, ki smo jih imeli v preteklem letu v cerkvi (Marijanišče, Vinc. konferenca, pevski zbor, misijoni, za žrtve potresa, za lačne po svetu, za dober tisk) so znašale 339.500 lir. Veliko je bilo darov za Marijin dom. V preteklem letu se je znižal dolg za približno 2.400.000 lir. Upam, da se bomo v tem letu močno približali našemu cilju, ko bomo lahko rekli: Marijin dom je plačan! Trenutno znašajo dolgi še 3.200.000 lir.

Pri tej priliki se ponovno zahvaljujem številnim dobrotnikom za njihovo vztrajno pomoč.

Stanko Zorko

PUST KLICE

Vabimo vse naše organizacije in pevske zборе za sodelovanje na

PUST VABI

PUSTNEM TEKMOVANJU

ki bo v nedeljo 9. februarja 1964 ob 16.30 v Katoliškem domu

Javijo naj se pri predsedniku dr. Humarju, Corte S. Ilario 7, Gorica ali pri tajniku M. Terpinu, Števerjan najkasneje do 31. t. m.

ZVEZA SLOVENSKE KATOLISKE PROSVETE V GORICI

Hruščev v težavah

»Kemizacija« sovjetskega kmetijstva

Nikita Hruščev je končno priznal, da krize sovjetskega kmetijstva niso krive samo neugodne vremenske okoliščine, ampak sovjetski sistem, ki na eni strani ne daje dovolj zadoščenja onim, ki delajo na poljih, na drugi pa s svojim monopolizmom neracionalno izkorišča moderne tehnološke izsledke za povečanje proizvodnje. Hruščev je mislil, da se bo iz te slepe ulice rešil z ekstenzivnim obdelovanjem deviških zemelj. Nekaj let je res za silo šlo in mu je uspelo znatno povečati pridelek žita. Toda letos se mu je narava maščevala, tako da ni imel druge izbire, kot potrkati na vrata Zahoda za žito.

Toda šel je še dalje. Pretekli teden je sklical osrednji odbor KPSZ nalašč za to, da razpravlja o kmetijski krizi. V svojem poročilu je naznanil, da se v prihodnjih letih misli Sovjetska zveza oprijeti intenzivnega obdelovanja zemlje z racionalno uporabo umetnih gnojil, po zgledu kapitalističnih držav na Zahodu. V ta namen je odločil povečati proizvodnjo umetnih gnojil z modernizacijo sedanjih tovarn ter z graditvijo dvesto novih tovarn. Investicije za obdobje 1964-70 naj bi znašale 42 milijard rubljev (okrog 30 milijard lir).

Za izvedbo tega načrta »kemizacije« sovjetskega kmetijstva pa Hruščev potrebuje pomoč Zahoda, bodisi v obliki finančnih kreditov, bodisi v obliki dobave strojev za nove kemične tovarne. Brez ovinkov je povedal, da to zahodno pomoč krvavo potrebuje.

Iz istega poročila tudi zvemo, da so državna posestva in kolhozi letos oddali državi 12 milijonov ton žita manj kot leta 1962, kar pomeni, da je bila letošnja letina za okrog 20% nižja od lanske.

Napad na Stalina

To temeljno spremembo v kmetijski politiki je sovjetski prvak opravičil stem, da je treba odpraviti neskladnost med tempom razvoja v kmetijstvu in tempom v industriji, kar je povzročilo težak primanjkljaj v proizvodnji. Na očitek stalinovcev (Molotova in drugih), da se politika »deviških zemelj« ni izplačala in da mora sedaj Sovjetska Zveza milostno prositi Zahod za žito, je odgovoril: »Res je, da je vlada bila prisiljena zaradi slabe letine letos kupiti v tujini večjo količino žita. Pri tem bi se lahko kdo vprašal, kako je mogoče, da sedaj kupujemo žito, medtem ko smo ga prej ob nižji proizvodnji še izvažali. Seveda, če bi posnemali metode Stalina in Molotova, bi lahko tudi letos izvažali žito. Ona dva sta namreč tako delala, da sta prodajala žito v tujino, medtem ko je ljudstvo v nekaterih krajih trpelo glad in pomanjkanje.« — Kar se tiče investicij v deviške predele Sibirije, pa je Hruščev dejal, da so se izplačale s čistim pribitkom treh milijard rubljev.

Resnica o sovjetskem sistemu počasi, a nezadržno pronicna na dan. Ko so časopisi na Zahodu svoj čas poročali, da Stalin izvažal žito, ki bi ga Sovjetska Zveza sama zase potrebovala, so komunistični časopisi pri nas označili tako pisanje za »obrekovanje« Sovjetske zveze. Sedaj je sam Hruščev potrdil to žalostno resnico. Komunisti na Zahodu pa so jo srmežljivo prezrli.

Drobne izza železne zavese

V sovjetskem Uzbekistanu so ustrelili več oseb, ker so tajno proizvajale tkanine in jih prodajale.

V Chunkentu v Kazakistanu sta bili ustreljeni dve osebi, ki sta stali na čelu skupine 34 oseb, ki so kradle državne izdelke.

Renata Schneider, športkinja iz Vzhodne Nemčije, je bila obsojena na šest let prisilnega dela zaradi »vohunstva«. Komunistični list »Neues Deutschland« pravi, da

je izdala vesti, ki se nanašajo na priprave za olimpijado v Tokiu.

Dva Madžara, 20 in 21 let stara, je sodišče v Debreczinu obsodilo na tri leta ječe, ker sta se hotela tajno izseliti.

Glasom češkoslovaškega lista »Praca« manjkajo nadomestni deli v takem obsegu, da lahko menjajo poljedelci gume na traktorjih kvečjemu vsakih deset let.

Razni kinematografi v Bukarešti, ki so imeli imena kakor »I. maja«, so ta imena spremenili in nosijo imena kakor pred vojno. Kino »Maksim Gorki« se imenuje »Tineretului« (Mladost) in »Aleksander Popov« se imenuje »Dacia«.

Tajnik zveze sovjetskih skladateljev je kritiziral nekatere člane zveze, češ da njih muzika »ne odseva zadostno politike komunistične stranke«.

ZA DOBRO VOLJO

Napredek

Leta 2000. — Učitelj v šoli vpraša učenca:

»V kakšnem znamenju danes živimo?«

»V znamenju komunizma.«

»Kaj pa pred komunizmom?«

»V znamenju socializma.«

»Kakšna pa je razlika med prvim in drugim?«

»Ne vem!«

»Kako da ne veš, tepec! Pod socializmom so dolge vrste ljudi čakale na meso...«

»In kaj je meso, gospod učitelj?«

OBVESTILA

V NEDELJO 19. januarja bo v Katoliškem domu kulturni večer, posvečen tridentinskemu koncilu ob njegovi 400-letnici. Govoril bo dr. Brajša. Večer bo s skiptičnimi slikami. — Začetek ob 16.30.

MOLITEV za zedinjenje kristjanov ob molitveni osmini dobite v Gorici - Alojzijevišče. — Cena L 2,50 izvod.

SOLSKO SKRBNISTVO v Gorici sporoča, da je na razglasni deski razbočena ministrska odredba v zadevi natečaja profesorjskih usposobljenostnih izpitov.

DAROVI

Za Marijin dom v Rojanu: Elka 2.000, Ana Ferluga 5.000, Oktavij Piščanc 5.000, dr. Lojze Škerl 11.000, B. R. 5.000, A. Natali 1.000, G. Bandelli 1.000, Mahné 1.000, St. 30.000, G. V. 5.000, Vončina 1.000, Ivanka Knez 2.500, Gug. Bandelli 2.000, J. Piščanc 2.000, A. Goslar 1.000, S. S. 3.000, L. M. 6.000, U. Bizjak 3.000, Milan Ambrožič 20.000, A. Raubar 1.000, Strekelj 1.000, M. Geržina 1.000, Zerjal 1.000, Sirca 1.000, Roza Kastelic 1.000, Kavčič 1.000, Viktorija De Ross 5.500, družina Zagar 6.000, družina Spacal 3.000, E. Rudež 1.000, Giovanna Bandelli ob moževi smrti 5.000 lir. — Vsem dobrotnikom naj dobri Bog povrne!

Dr. VRTOVEC JOŽE (jr.)

specialist
za ustne in zobne bolezni
asistent
na zobozdravniški univerzitetni kliniki
v Padovi
TRST ul. Mercadante 1/I
vogal ul. Carducci - ul. Milano
tel. 68349

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski L 20, osmrtnice L 30, več 7% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici